

Homilie op de 4de zondag van de advent (A) in de kerk van Ver-Asssebroek (20-12-2025)

Lezingen: Jesaja 7,10-14; Romeinen 1,1-7; Matteüs 1,18-24

Broeders en zusters,

We vieren vandaag de vierde zondag van de advent. Kerstmis is dichtbij. Donderdag aanstaande vieren we de komst van Jezus, Immauël, 'God met ons'. De dagen zijn kort. 's Morgens wordt het laat klaar en 's avonds is het vroeg donker. Er zijn dagen dat de zon nauwelijks te zien is. We leven in de schemering. De dingen zijn niet helder.

Ook voor Maria en Jozef, de toekomstige ouders van Jezus, waren de omstandigheden van zijn geboorte niet helder, ja zelfs verwarrend. We hebben op 8 december, het Feest van O.L.Vrouw Onbevlekt Ontvangen, en ook gisteren al in het evangelie van Lucas gehoord hoe verrast en ontsteld Maria was toen een engel haar zei dat ze zwanger zou worden en een zoon ter wereld brengen, die een groot man zou zijn, de Zoon van de Allerhoogste. En toen Maria antwoordde: "Hoe zal dat gebeuren, daar ik geen man beken", antwoordde de engel haar dat de Geest van God haar zou overschaduw en dat voor God niets onmogelijk was. Maria was overweldigd door dit uitzonderlijke gebeuren. Ze begreep niet goed welke plannen God met haar had. Maar toch aanvaardde ze die en zei: "Mij geschiede naar uw woord". Tegenover dit mysterie reageerde ze met geloof en stille verwondering. Ze bewaarde Gods woorden in haar hart, maar ze vertelde die aan niemand, zelfs niet aan Jozef. Ze wachtte op het moment dat God zelf het initiatief zou nemen om zijn heilsplan bekend te maken.

En vandaag lezen we in het evangelie van Matteüs hoe verrassend en onbegrijpelijk de omstandigheden van Jezus' geboorte ook voor Jozef waren. Jozef zit in een lastig parket. Maria en Jozef zijn al uitgehuwelijkt en dus man en vrouw, maar de bruid is nog niet binnengehaald in het ouderlijke huis van de bruidegom. Zo lang ze niet samenwonen is het huwelijk niet voltrokken en zijn seksuele betrekkingen niet geoorloofd. Plots stelt Jozef vast dat zijn vrouw zwanger is, maar hij zit er voor niets tussen. Volgens de Joodse Wet zijn er slechts twee mogelijke verklaringen voor zo'n situatie: overspel of verkrachting (Deut 22,23-27). "Daar hij een rechtvaardig, dit wil zeggen een wetsgetrouw man was", kon Jozef haar niet bij zich in huis nemen en met haar samenleven, want ze was wettelijk onrein. Maar anderzijds wou Jozef "haar ook niet aan de kaak stellen" d.w.z. aangezien hij zijn vrouw niet wou onderwerpen aan een eer rovend proces, "besloot hij haar heimelijk weg te zenden", d.i. niet via een publiek proces maar via een scheidingsbrief, waardoor hij de verantwoordelijkheid voor de echtscheiding op zich nam.

Jozefs bedoelingen zijn nobel en medelevend, maar ze weerspiegelen nog niet Gods grotere plan. Jozef gaat er blijkbaar nog een nachtje over slapen. En in een droom wordt hem een oplossing voor zijn probleem aangereikt. Zoals Jozef uit het Oude Testament, is ook deze Jozef een dromer! In zijn droom verschijnt een engel die hem de ware toedracht van het gebeuren duidelijk maakt: Maria's kind is verwekt door de Heilige Geest, en hij moet haar in zijn huis opnemen en het kind de naam Jezus geven. Jozef wordt wakker, luistert en handelt zoals de engel gevraagd heeft. Jozef wordt hier getekend als een gehoorzaam man, die prompt uitvoert wat hem door de engel bevolen wordt. En zo wordt hij niet alleen de 'voedstervader' van Jezus, zoals wij hem vroeger

noemden, maar ook de wettelijke vader van Jezus. Niet toevallig wordt Jozef hier door de engel aangesproken als “zoon van David”. Doordat Jozef de wettelijke vader van Jezus wordt, wordt Jezus een afstammeling van David, de lang verwachte Messias, want niet Maria, maar Jozef is een afstammeling van David. En daarom moet Jozef hem de naam Jezus geven, De naam Jezus komt van het Hebreeuwse *Jesjoea*, en dat betekent “Jahweh redt”. Reeds lang verwachtte men dat de Messias het volk zou bevrijden. Hij zou de redder zijn van zijn volk. Maar de engel nuanceert de joodse messiasverwachting. Hij zegt niet dat Jezus het volk zal bevrijden van de Romeinse bezetters, maar van hun zonden. Jezus is geen politieke Messias, maar een geestelijke Messias, die de mens bevrijdt van het persoonlijke kwaad dat hem overheerst.

De evangelist Matteüs zegt ten slotte dat wat er met de geboorte van Jezus is gebeurd een vervulling is van wat de profeet Jesaja ooit voorspeld heeft. We lezen die profetie in het zevende hoofdstuk van Jesaja en die tekst hoorden we net in de eerste lezing van vandaag. En die luidt: “Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon ter wereld brengen, en men zal Hem de naam Immanuël geven. Dat is in vertaling ‘God met ons’”. Hiermee wil Matteüs zeggen dat Jezus veel meer is dan de lang verwachte Messias. Hij is namelijk Emmanuel, God met ons. Emmanuel is toch Gods eigen naam. Op de Sinaïberg heeft God zich immers laten kennen als “ik zal er zijn voor u”. Deze naam heeft God in de geschiedenis van Israël voortdurend waar gemaakt, ook op momenten dat het halsstarrige volk hem ver weg en zelfs afwezig waande. En in Jezus maakt God deze naam op een unieke wijze waar. Jezus is de Zoon van God. Hij is ontvangen van de Heilige Geest en dus van hemelse afkomst. Van Jezus kan men niet alleen zeggen dat God mét hem was (Hand 10,38; Joh 8,29), maar meer nog dat Jezus ‘God-met-ons’ was en is.

Broeders en zusters, wat betekent dat voor ons? Ik denk twee dingen. Ten eerste, Jozef is voor ons een voorbeeld. En ten tweede, we weten nu beter wie het kind is dat we met kerstmis verwachten.

Ten eerste, we bevinden ons vaak in soortgelijke situaties als Jozef, zeker over wat God van ons vraagt; we zijn verscheurd tussen wat verstandig lijkt en wat in feite de diepere roeping van de Geest zou kunnen zijn. Net als Jozef is ons eerste instinct niet altijd het juiste. Soms moeten we even pauzeren, bidden, er een nachtje over slapen en de stille leiding van de Heilige Geest en het wijze advies van degenen die van ons houden, zoeken.

En ten tweede, wie is Jezus voor mij die straks opnieuw geboren wordt? Hij is de Messias die mij kan bevrijden van zonden, d.i. van alles wat mij belast en bezwaart, van het kwade in mijzelf. Meer nog, hij is Emmanuel, de zoon van God onder ons. Emmanuel (God met ons) wandelt met ons mee in deze momenten van onderscheiding. Als we Hem uitnodigen in onze onzekerheden, zal Hij onze beslissingen verlichten, net zoals Hij Jozef heeft geleid.

Broeders en zusters, kerstmis bevat voor ons een troostende boodschap. Met kerstmis wordt Gods naam, Emmanuel, ‘God-met-ons’ op een heel bijzondere wijze concreet: in Jezus, Gods zoon, komt God zelf in ons midden. Wie ik ook ben, in welke omstandigheden ik ook terecht kom, ik ben nooit alleen, want God is met mij in Jezus. Ook al begrijpen we niet altijd hoe dat gebeurt, laten we ons hart openstellen om Hem in ons leven te ontvangen. Amen.

Adelbert Denaux, pr.